

**Bulla reformationis Tribunalium
Arbis a Julio II pont. max.**

Po. Ro. procurate edita.

NVLIVS EPISCOPVS SERVVS
SERVORVM DEI AD perpetuam
rei memoriam Decet Romanum Pont.
ex debito sui pastoralis officii prospicere
ut ubiq; presertim in hac Alma
Urbe ad quam pro iustitia totius orbis confluit ne
propter varios diversorum Iudicum & tribunalium
concurfus ac varias & diversas procedendi formas pre-
sertim pauperes litigantes in eorum bono iure ledantur
sed ut cuilibet ius suum explicite quantum possi-
bile sit reddat & iurisdictiones ius reddentium ita di-
stincte sint ut nulla confusio & perplexitas oriri possit
Sane prout ex multorum querela ac nuper a dilectis
filiis Nobilibus uiris Ludouico de Matheis & Marl-
iano de Castellanis ac Lutio de Lutijs Conservatoribus

Romanorum Civium & Camere prefate Urbis necnon
Ludouico de Censis Priore capituli Regionum & Paulo
de Planca nri Consistorii & ipsorum Conservatorum aduoca-
tato accepimus adeo a certis temporibus citra diuersa
iudicia tribunalia in Vrbe insurrexisse adeo etiam
ipsi Iudices tam ordinarii quam delegati inter se con-
currere & in procedendo uarium modum obseruare ut sepe
litigantes ipsi confusione quadam perterriti causas ipsas de-
serere cogantur aut illas inchoare non audeant sepe etiam
adeo celeri Iudicio expediri ut precipitari quodam mo-
do uideantur in magnum ipsorum litigantium preiudicium
ac Iustitie & officii nri detrimentum. Nos igitur in
premissis prouidere uolentes ac cupientes ne litigantes
ipsi tam in confusione tribunaliu huiusmodi quam etiam in
expensis & eorum bono iure grauentur quodque etiam qui
libet forum suum intelligat & sequatur inherentes etiam
uestigiis felicis recordationis Sixti Pape. iiii. patru
& predecessoris nri qui ut etiam accepimus quascumque desu-
per constituit ordinationes in uolumine statutorum dicte
Urbis descriptas Motu proprio non ad ipsorum Con-
servatorum uel alterius pro eis nobis super hoc obla-
te petitionis instantiam sed de nostra mera delibera-
tione statuimus & ordinamus quod omnes Incole Rome
habitantes dummodo non sint Campsores & notabiles
mercatores. Ro. Cu. sequentur Oratores Principum & alia-
rum Comunitatum familiares Cardinalium ceterum tam
comensales uel officiales Ro. Cu. dummodo Romani non
existant aut Curiales Ro. Cu. sequentes & in illius usu

existentes qui omnes in eorum foro natione Civis oēs
seculares cōveniant in curia Capitoliū aut corā aliis
officialibus secularibus Urbis prout ad eorū officium
spectat & non aliter. Quodq; omnes clerici Romani
cōveniant corā Vicario nō in spiritualibus in Vrbe
aut aliis clericis & officialibus ecclesiasticis Urbis ad
quos spectat ac quod de oibus excessibus factis in Vr
be ratione territorii laici puniant per officiales laicos
urbis clerici vero Ro. p. Vicariū prefatū. ¶ Utē
quod laici q; sequuntur curiā tā mares quā femine & nō
alii cōveniant in curia Marscalli dūmodō non sint
persone p̄dicte videlicet Campsores & Notabiles
Mercatores Ro. Civ. sequentes oratores principū & cō
munitatū familiares Cardinalium laici vel officiales
Ro. Civ. etiam Curiales q; indifferenter conveniantur
dūtaxat corā Auditore Camere tanq̄ Iudice exempti
eorū in Civilibus in Criminalibus vero quo ad laicos
eandē curiā sequentes inter ipsū Auditorem & Mar
scallum & Governatorem sit locus preventionis dū
modo nō agat de pena capitali vel mutilatione mē
mbri quo casu Auditor nō se intromittat iuxta alias
n̄ras litteras desup̄ expeditas. Volumus etiā quod ab
eodem Marscallo appellet ad prefatū Auditore Ca
mere & quod Iudex deputādus p̄ ipsum Marscallū
nō possit stare in officio ultra duos annos & in fine cu
iuslibet anni debeat Scindicari per Scindicū p̄ nos
deputandū & repertus culpabilis puniri in reliquis
servetur littere nostre desup̄ edite. ¶ Insuper vo

sumus & mādamus quod Vicecamerarius siue Gubernator in Vrbe nullū tribunal cognitionū causarū priuatarū teneat neq; p se neq; p aliū sed ad eū ueniēte ad suū iudicem remittat & sit sup. intendens ut quilibet in premissis officiis suos terminos obseruet & cōtrafaciēte puniat aut nobis referat & debeat Carceres oīum pmissorū uisitare una cū aliis ad id p nos per alias nras lras deputatis & de officialiū ciuimaxime Notariorū maleficioz transgressionibus cognoscere. In concernētibus autē statū aut pacē & quietē Ciuitatis & Ro. Curie quantū uideat necesse esse officialē ad quē spectat iuuare & oia pro posse ad pacē reducere. ¶ Necnō causas querelarū contra Barones ac capitales uidelicet mortis naturalis & brigarū una cū paceriis iuxta formā statutorū Urbis & treugarū seu securitatū aut pacis ruptarū in quibus treugarū securitatum aut pacis ruptarū etiā per seipsum. Item mercedū salariorū quas causas mercedū sine tribunali & scripturasummarie manu regia cognoscere possit & terminare iuxta formā dictorum statutorū uel iuris cōmunis ubi statuta deficerēt & in quibus oibus locus sit preuētionī inter ipm & Senatōrē & si cōcurrat Senator preferat. Notariū uero Gubernatoris soli p seipso & non p substitutos officiū exercent aut sine tribunali prout alias Ludouicus Sabinus & Marius Cerretanus tempore eiusdē Sixti pdecessoris exercere solebant qui etiā registra aliqua nō faciunt ipseq; Gubernator unū tantū Conestabilē seu Capit

tancū retineat cum uigintiquinque satellitibus & sine
dicto condestabili executiones ipsius Gubernatoris
fieri nō possunt. ¶ Volumus etiā quod idem Guber
nator uigore obligationū in forma Camere Aplice
nō possit aliquem excommunicare nec excoīcatū publi
care nec censuris ecclesiasticis in aliquo casu uti prout
antiqui Gubernatores non sunt usi & censure p̄ eum
sup̄ hoc late sunt ipso iure nulle. ¶ Similiter uolumus
quod Baricellus sit merus executor & nullū iudicare
ualeat q̄d̄q̄ executiones in capitalibus per eum fiende
fiant in Capitolio prout ab antiquo consuetū fuit nisi
aliter pro temporis & maleficii qualitate & grauitate
uisum fuerit expedire possit & reprobos in fragranti cri
mine punire iuxta formā breuis facultatis sue. ¶
¶ Item uolumus quod omnes officiales quicūq̄ sint
etiā Gubernatoris & Auditoris Camere p̄dictorū &
reliqui alii & etiā ipse Baricellus in fine cuiuslibet
anni scindicari debeant p̄ aliquos p̄ nos deputādos iux
ta formā eorūdem l̄arū n̄arū ipseq̄ Gubernator ten
neat p̄ se & eius officialibus & in principio eius
officii debeat sup̄ hoc cauere, Similiter Auditor ca
mere p̄fatis i fine cuiuslibet anni teneat reddere rati
onē corā eisdē deputandis de gestis p̄ se & eius locū
tenentem. ¶ Volumus etiā ut libus finis citius
imponat̄ quod tam a Iudicibus Capitolinis quam
etiam quibuscūq̄ aliis in causis que alias essent de
foro Capitolino appelletur ad Capitaneū Urbis uel
aliū p̄ nos deputandū dūmodo quo ad causas dictū

fori in Capitolio tribunal teneat quod etiā in causis
in curia Gubernatoris eiusdem pendentibus & que
pendere cōtigerit habere locū decernimus a quo iu-
dice appellationis appellari non possit nisi prout &
quantū statuta hmoi in causis Curie Capitolii pmit-
tunt. Postremo mandamus in oībus Curis ordinariis
Vrbis & in oībus solutionibus Notariorū executorum
etiā pro executionibus fiendis p ipsum Baricellū ac
pro mercedibus quorūcūq; aliorū officialium seruari
tabulam Marmoream in Capitolio affixam & ubi in
aliquibus casibus illa deficeret mandamus seruari
statuta Vrbis. ¶ Volumus etiā quod pro quibusuis
sigillationibus presertim mandatis de relaxando in
carceratos & aliis quibusuis apodissis nil solvatur
nisi prout in dicta tabula continetur seu in dicta Cu-
ria Capitolii seruari consuevit: Ita tamen quod pro re-
laxatione Innocentium nil penitus solvatur p ipsum
captiuū sed p eum ad cuius instantiā forsan captus
fuit maxime in capturis pro suspecto & fugituo quo
casu novas reformationes dicte Vrbis seruari uolu-
mus decernētes in Vrbe prefata nulla alia ordinariorū
Iudiciū tribunalia teneri posse nec iurisdictiones cau-
sarū exerceri nisi in locis predictis Quodq; sententie
tam diffinitive quā iter locutorie nec nō decreta exe-
cutiones mandata processus censure & quicquid secus
contra premissa fieret nullius fore roboris uel momē-
ti presentibusq; derogari nō possente derogatum cen-
seri etiā per nos aut successores nostros nisi de nomi-

nibus & cognominibus litigantiū iudicium & interesse
habentium ac ipsarū presentium de uerbo ad uerbū
totalis & specialis mentio fiat. mandantes Gubernato
tori Senatori Auditori Camere Marscallo Baricello
eorumq; iudicibus & Executoribus prefatis nec non
quibusuis aliis personis sub excommunicationis late
sententie ac centū ducatorū penitentis quotiens con
tra premissa seu aliquod premissorū fecerint incur
rendis & in eorum Syndicibus exigendis ne con
tra ordinationes statuta & uoluntate nostram hūmōi
uenire aut aliquid acceptare audeat. Non obstantibus
Constitutionibus & ordinationibus apłicis ac quibusuis
privilegiis etiā fori ac exemptionibus indultis & fa
cultatibus quibusuis personis etiā Vicecamerario
seu Gubernatori prefatis aut Collegiis uel Confrater
nitatibus etiā quauis causa & Motu proprio & ex cer
ta scientia ac cū quibusuis clausulis et. derogato
riarū derogatoriis fortissimis etiā quibus derogari
nō possent nisi sub certis modo & forma p nos & sedem
apłicam concessis & concedendis ceterisque contrariis
quibuscunq; Nulli ergo omnino hominū liceat hanc
paginam nri statuti ordinationis uoluntatis decreti
& mandati infringere uel ei ausu temerario contraire
Siquis aut hoc attemptare presumpserit indignationē
omnipotentis dei ac beatorū Petri & Pauli Apłogū
eius se nouerit incursum;

Dar. Rome apud Sanctum Petrum Anno
Incarnationis Dominice Millesimo quingentesimo
duodecimo Quinto KP Aprilis Pontificatus
nri Anno Nono

V. Copis.

Ego R. Eps Ostien Car. S. Georgi subsc.

Ego A. Car. Tituli S. Vitalis subsc.

Ego Pc. Car. Tituli S. Eusebii subsc.

Gratis de mandato S. D. N. Pape

pro populo Romano

C. C. Barotius

C. R. Cabredo

C. B. Palinus

CVM PRIVILEGIO.

Vertical text on the left margin, likely a library or archival stamp.